EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 19. 6. 2024
COM(2024) 618 final

Odporúčanie

# ODPORÚČANIE RADY

## k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Malty

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 618 final}

Odporúčanie

# ODPORÚČANIE RADY

## k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Malty

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97[1], a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241[2], ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje členským štátom finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Európskou úniou. V súlade s prioritami európskeho semestra pomáha dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a vykonávanie udržateľných reforiem a investícií, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu a posilniť odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci EÚ a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(2) Cieľom nariadenia REPowerEU[3], ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť EÚ od dovozu ruských fosílnych palív. Pomohlo by to dosiahnuť

---

1 Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

2 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do EÚ, pričom by sa zároveň zvýšila miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Malta pridala do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(3) Komisia vydala 16. marca 2023 oznámenie s názvom „Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030“[4], ktoré má slúžiť ako podklad pre rozhodnutia v príslušných oblastiach politiky a má vytvoriť rámcové podmienky pre zvyšovanie miery rastu. V oznámení sa konkurencieschopnosť vymedzuje na základe deviatich navzájom sa posilňujúcich faktorov. Spomedzi týchto faktorov sa prístup k súkromnému kapitálu, výskum a inovácia, vzdelávanie a zručnosti a jednotný trh javia ako kľúčové politické priority pre reformy a investície, ktoré majú vyriešiť súčasné výzvy produktivity a zároveň upevniť dlhodobú konkurencieschopnosť EÚ a jej členských štátov. Komisia 14. februára 2024 na toto oznámenie nadviazala, keď vydala výročnú správu o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti[5]. V správe sa uvádzajú podrobné údaje o silných stránkach a výzvach jednotného trhu Európy z hľadiska konkurencieschopnosti, pričom sa monitoruje každoročný vývoj na základe deviatich identifikovaných faktorov konkurencieschopnosti.

(4) Komisia 21. novembra 2023 prijala ročný prieskum udržateľného rastu na rok 2024[6], čím odštartovala cyklus európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2024. Európska rada 22. marca 2024 schválila priority uvedeného prieskumu sústredené na štyri rozmery konkurencieschopnej udržateľnosti. Komisia 21. novembra 2023 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania na rok 2024, v ktorej Maltu neurčila za jeden z členských štátov, ktoré môžu byť postihnuté nerovnováhami alebo ktorým môže hroziť, že budú postihnuté nerovnováhami, a v prípade ktorých bude potrebné hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Malty na rok 2024. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny, ktoré Rada prijala 12. apríla 2024, ako aj návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2024, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv, ktorý Rada prijala 11. marca 2024.

(5) Dňa 30. apríla 2024 nadobudol účinnosť nový rámec EÚ pre správu hospodárskych záležitostí. Rámec zahŕňa nové nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97. Zároveň zahŕňa aj zmenené nariadenie (ES) č. 1467/97 týkajúce sa vykonávania postupu pri nadmernom deficite a zmenenú smernicu 2011/85/EÚ o rozpočtových rámcoch členských štátov[7]. Cieľmi nového rámca sú udržateľnosť verejného dlhu a udržateľný a inkluzívny rast, ktorý sa má dosiahnuť postupnou fiškálnou konsolidáciou, ako aj reformami

---

4 COM(2023) 168 final.
5 COM(2024) 77 final.
6 COM(2023) 901 final.
7 Nariadenie Rady (EÚ) 2024/1264 z 29. apríla 2024, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1467/97 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku (Ú. v. EÚ L 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) a smernica Rady (EÚ) 2024/1265 z 29. apríla 2024, ktorou sa mení smernica 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov (Ú. v. EÚ L 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

a investíciami. Podporuje sa v ňom preberanie zodpovednosti zo strany členských štátov s dôraznejším zameraním na strednodobý horizont, sprevádzané účinnejším a koherentnejším presadzovaním. Každý členský štát by mal Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. Národné strednodobé fiškálno-štrukturálne plány obsahujú fiškálne, reformné a investičné záväzky členského štátu, ktoré sa vzťahujú na plánovací horizont v trvaní štyroch až piatich rokov v závislosti od bežnej dĺžky mandátu národného zákonodarcu. Trajektória vývoja čistých výdavkov[8] v národných strednodobých fiškálno-štrukturálnych plánoch by mala byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2024/1263 vrátane požiadaviek na to, aby najneskôr do konca obdobia úprav dlh verejnej správy dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend, alebo aby zostal v strednodobom horizonte na obozretnej úrovni pod 60 % HDP, a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte znížil pod 3 % HDP a/alebo sa udržiaval pod touto referenčnou hodnotou. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení (EÚ) 2024/1263, obdobie úprav sa môže predĺžiť najviac o tri roky. V snahe podporiť prípravu týchto plánov má Komisia [21. júna] 2024 poskytnúť členským štátom usmernenia týkajúce sa obsahu plánov a následných výročných správ o pokroku, ktoré budú musieť predložiť, a v súlade s článkom 5 nariadenia (EÚ) 2024/1263 im zašle technické usmernenia týkajúce sa fiškálnych úprav (referenčné trajektórie a prípadne technické informácie). Členské štáty by svoje strednodobé fiškálno-štrukturálne plány mali predložiť do 20. septembra 2024, pokiaľ sa daný členský štát a Komisia nedohodnú na primeranom predĺžení tejto lehoty. Členské štáty by mali podľa potreby zabezpečiť zapojenie svojich národných parlamentov a konzultácie s nezávislými fiškálnymi inštitúciami, sociálnymi partnermi a inými vnútroštátnymi zainteresovanými stranami.

(6) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2024 ďalej vyvíja a kopíruje pritom vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa aj naďalej plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019, 2020, 2022 a 2023 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli zrevidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(7) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Malta predložila Komisii 13. júla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 5. októbra 2021 prijala rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Malty[9], ktoré bolo zmenené 14. júla 2023 na základe článku 18 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241 s cieľom

---

[8] Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 nariadenia Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 (Ú. v. EÚ L 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). Čisté výdavky sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov, ii) diskrečných príjmových opatrení, iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

[9] Vykonávacie rozhodnutie Rady z 5. októbra 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Malty (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu, ako aj s cieľom zahrnúť kapitolu REPowerEU[10]. Uvoľnenie splátok je podmienené rozhodnutím Komisie prijatým v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, že Malta uspokojivo splnila príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.

(8) Malta predložila 15. apríla 2024 svoj národný program reforiem na rok 2024 v súlade s článkom 4 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1466/97. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2024 zohľadňujú aj polročné správy Malty o pokroku dosiahnutom pri plnení jej plánu obnovy a odolnosti.

(9) Komisia 19. júna 2024 uverejnila správu o Malte na rok 2024[11]. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Malta dosiahla pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu, ktoré prijala Rada v rokoch 2019 až 2023, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Malty. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Malty pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov EÚ v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja.

(10) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat[12], sa deficit verejných financií Malty znížil z deficitu na úrovni 5,5 % HDP v roku 2022 na deficit na úrovni 4,9 % HDP v roku 2023, zatiaľ čo dlh verejnej správy klesol z 51,6 % HDP na konci roka 2022 na 50,4 % HDP na konci roka 2023. Ako bolo oznámené v usmerneniach k fiškálnej politike na rok 2024[13], Komisia podniká v súlade s existujúcimi právnymi ustanoveniami prvý krok k začatiu postupu pri nadmernom deficite na základe deficitu v nadväznosti na výsledné údaje za rok 2023. Komisia 19. júna 2024 prijala správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ[14]. V uvedenej správe sa posudzuje rozpočtová situácia Malty v nadväznosti na to, že deficit verejných financií krajiny v roku 2023 presiahol referenčnú hodnotu 3 % HDP. V správe sa konštatuje, že vzhľadom na toto posúdenie, a po zohľadnení stanoviska Hospodárskeho a finančného výboru, ako sa stanovuje v článku 126 ods. 4 ZFEÚ, Komisia v júli hodlá navrhnúť, aby sa začal postup pri nadmernom deficite tak, že Rade odporučí, aby prijala rozhodnutie podľa článku 126 ods. 6, ktorým sa na Malte stanoví existencia nadmerného deficitu.

(11) Rada 12. júla 2022 odporučila Malte[15], aby v roku 2023 prijala opatrenia s cieľom zabezpečiť, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych

---

10 Vykonávacie rozhodnutie Rady zo 14. júla 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 5. októbra 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Malty (ST 11202/2023 INIT, ST 11202 2023 ADD 1).

11 SWD(2024) 618 final.

12 Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2024.

13 COM(2023) 141 final.

14 Správa Komisie vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 19. 6. 2024 [COM(2024) 598 final].

15 Odporúčanie Rady z 12. júla 2022, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 334, 1.9.2022, s. 146).

zdrojov bude v súlade s celkovo neutrálnymi zámermi politiky[16], pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora domácností a podnikov, ktoré sú najviac ohrozené nárastom cien energie, a ľudí utekajúcich z Ukrajiny. Malte sa odporučilo, aby bola pripravená prispôsobiť bežné výdavky vyvíjajúcej sa situácii. Krajine bolo zároveň odporučené, aby zvýšila verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti vzhľadom na iniciatívu REPowerEU, a to okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky[17] v roku 2023 v kontexte vysokej inflácie reštriktívne so znížením o 0,6 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez diskrečných príjmových opatrení) predstavoval v roku 2023 reštriktívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky vo výške 1,6 % HDP. To zahŕňa zvýšenie nákladov na cielené núdzové podporné opatrenia pre domácnosti a podniky, ktoré sú najzraniteľnejšie voči zvyšovaniu cien energie, o menej ako 0,1 % HDP. Rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2023 bol v súlade s odporúčaním Rady. Výdavky financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ dosiahli v roku 2023 výšku 0,9 % HDP. Investície financované z vnútroštátnych zdrojov dosiahli v roku 2023 výšku 2,6 % HDP, pričom oproti roku 2022 išlo o nárast o 0,1 percentuálneho bodu. Malta financovala dodatočné investície prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ. Malta financovala verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a do energetickej bezpečnosti, napríklad do obnovy súkromných a verejných budov vrátane nemocníc a škôl, elektrifikácie odvetvia dopravy a projektov súvisiacich s digitalizáciou verejnej správy a súkromného sektora, ktoré sú čiastočne financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a z iných fondov EÚ.

(12) V prognóze Komisie z jari 2024 sa predpokladá nárast reálneho HDP v roku 2024 o 4,6 % a v roku 2025 o 4,3 %, zatiaľ čo inflácia podľa HICP sa má pohybovať na úrovni 2,8 % v roku 2024 a 2,3 % v roku 2025.

(13) V prognóze Komisie z jari 2024 sa v roku 2024 počíta s deficitom verejných financií vo výške 4,3 % HDP, pričom pomer dlhu verejnej správy k HDP má do konca roka 2024 vzrásť na 52,0 %. Zníženie deficitu v roku 2024 je najmä prejavom obmedzeného rastu medzispotreby a mzdových nákladov, ako aj postupného ukončovania nákladov súvisiacich s reštrukturalizáciou národnej leteckej spoločnosti. Na základe odhadov Komisie majú byť zámery fiškálnej politiky v roku 2024 reštriktívne so znížením o 1,3 % HDP.

(14) Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa očakáva, že v roku 2024 sa budú z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti financovať výdavky vo výške 0,4 % HDP (v porovnaní s 0,2 % HDP v roku 2023). Výdavky financované z grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti umožnia

---

[16] Na základe prognózy Komisie z jari 2024 sa strednodobý rast potenciálneho HDP Malty v roku 2023, ktorý sa používa na meranie zámerov fiškálnej politiky, odhaduje v nominálnom vyjadrení na 11,2 % na základe desaťročnej priemernej reálnej potenciálnej miery rastu a deflátora HDP na rok 2023.

[17] Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení (a bez núdzových opatrení súvisiacich s krízou spôsobenou ochorením COVID-19) a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií a verejný dlh Malty.

(15) Rada 14. júla 2023 odporučila[18] Malte, aby zabezpečila obozretnú fiškálnu politiku, a to najmä tak, že nominálne zvýšenie čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov[19] obmedzí v roku 2024 na najviac 5,9 %. Členské štáty boli pri plnení svojich rozpočtov na rok 2023 a pri vypracúvaní svojich návrhov rozpočtových plánov na rok 2024 vyzvané, aby zohľadnili to, že Komisia plánuje navrhnúť Rade, aby na základe výsledných údajov za rok 2023 začala postup pri nadmernom deficite na základe deficitu. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že čisté primárne výdavky Malty financované z vnútroštátnych zdrojov sa v roku 2024 zvýšia o 5,5 %, čo je pod odporúčanou maximálnou mierou rastu. Čisté výdavky v roku 2023 však boli vyššie, než sa očakávalo v čase vypracúvania odporúčania (o 0,8 % HDP). Keďže odporúčanie na rok 2024 bolo formulované ako miera rastu, pri posudzovaní súladu sa preto musí zohľadňovať aj bázický efekt z roku 2023. Ak by čisté výdavky v roku 2023 boli bývali rovnaké, ako sa očakávalo v čase vypracúvania odporúčania, výsledná miera rastu čistých výdavkov v roku 2024 by bola nad odporúčanou mierou rastu o 0,7 % HDP. Preto sa pri posudzovaní dospelo k záveru, že čisté primárne výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov predstavujú riziko, že nebudú úplne v súlade s odporúčaním.

(16) Rada okrem toho odporučila, aby Malta prijala opatrenia s cieľom čo najskôr v rokoch 2023 a 2024 ukončiť platné núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky a súvisiace úspory využila na zníženie deficitu verejných financií. Rada takisto uviedla, že ak by si opätovné zvyšovanie cien energie vyžadovalo nové podporné opatrenia alebo ich pokračovanie, Malta by mala zabezpečiť, aby sa zameriavali na ochranu zraniteľných domácností a podnikov, aby boli fiškálne dostupné a aby sa nimi zachovali stimuly pre úsporu energie. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa odhaduje, že čisté rozpočtové náklady[20] na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky budú v roku 2023 na úrovni 1,7 % HDP, v roku 2024 na úrovni 2,0 % HDP a v roku 2025 na úrovni 1,0 % HDP. Predpokladá sa, že najmä zníženie nepriamych daní zo spotreby energie a dotácie na výrobu energie s cieľom kompenzovať zvýšenie cien dovážanej elektriny a emisií uhlíka zostanú v platnosti aj v rokoch 2024 a 2025[21]. Zatiaľ čo sa uznáva, že Malta čelí výzvam v dôsledku vysokej závislosti od dovozu energie a vystavenia vonkajším otrasom, ktoré sú silnejšie v dôsledku malej veľkosti hospodárstva, nepredpokladá sa, že núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky sa ukončia čo najskôr v rokoch 2023 a 2024. V tejto súvislosti teda existuje riziko, že sa nedosiahne súlad s odporúčaním Rady. V dôsledku toho neexistujú žiadne súvisiace úspory, ktoré by sa mali použiť na zníženie deficitu verejných financií, ako to odporučila Rada. Rozpočtové náklady na núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky zamerané na ochranu zraniteľných domácností a podnikov sa v roku 2024

---

18 Odporúčanie Rady zo 14. júla 2023, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2023 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na rok 2023 (Ú. v. EÚ C 312, 1.9.2023, s. 167).

19 Čisté primárne výdavky sú vymedzené ako výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov bez i) diskrečných príjmových opatrení, ii) úrokových výdavkov, iii) výdavkov na cyklickú nezamestnanosť a iv) jednorazových a iných dočasných opatrení.

20 Údaj predstavuje úroveň ročných rozpočtových nákladov na tieto opatrenia vrátane príjmov a výdavkov a prípadne po odpočítaní príjmov z daní z neočakávaných ziskov dodávateľov energie.

21 Opatrenia, ktoré podľa Malty zostanú v platnosti do konca roku 2024, sa v prognóze Komisie z jari 2024 v zásade považujú za opatrenia s vplyvom na rozpočet aj v roku 2025.

odhadujú na 0,2 % HDP (0,1 % v roku 2023), z čoho 0,2 % HDP slúži na zachovanie cenového signálu na zníženie dopytu po energii a zvýšenie energetickej efektívnosti (0,1 % v roku 2023).

(17) Rada zároveň Malte odporučila aj to, aby zachovala verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov a zabezpečila účinné čerpanie grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ, najmä s cieľom podporiť zelenú a digitálnu transformáciu. Podľa prognózy Komisie z jari 2024 sa predpokladá, že verejné investície financované z vnútroštátnych zdrojov sa v roku 2024 zvýšia na 2,8 % HDP (2,6 % HDP v roku 2023). To je v súlade s odporúčaním Rady. Na druhej strane sa očakáva, že verejné výdavky financované z príjmov z fondov EÚ vrátane grantov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v roku 2024 zostanú na stabilnej úrovni 0,9 % HDP.

(18) Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, a za predpokladu nezmenených politík sa v prognóze Komisie z jari 2024 predpokladá, že deficit verejných financií bude v roku 2025 na úrovni 3,9 % HDP. Zníženie deficitu v roku 2025 je najmä prejavom očakávaného zníženia nákladov na podporné opatrenia v oblasti energetiky. Pomer dlhu verejnej správy k HDP sa má do konca roka 2025 zvýšiť na 52,6 %.

(19) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú vykonať do roku 2026. Očakáva, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy obsiahnuté v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné čo najskôr pristúpiť k účinnému vykonávaniu tohto plánu vrátane kapitoly REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Malty využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. Ak sa majú splniť záväzky plánu do augusta 2026, je nevyhnutné, aby Malta pokračovala vo vykonávaní reforiem a investícií. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(20) Malta má v rámci strednodobého preskúmania fondov politiky súdržnosti v súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) 2021/1060 povinnosť preskúmať do marca 2025 každý program, pričom zohľadní okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre danú krajinu na rok 2024, ako aj svoj národný energetický a klimatický plán. Na základe uvedeného preskúmania sa definitívne prideľujú finančné prostriedky EÚ, ktoré sú súčasťou každého programu. Aj keď Malta dosiahla pokrok vo vykonávaní politiky súdržnosti a Európskeho piliera sociálnych práv, niektoré výzvy pretrvávajú. Zásadný význam má zrýchlenie vykonávania programov politiky súdržnosti. Priority dohodnuté v rámci týchto programov sú naďalej relevantné. Investície do energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov sú kľúčom k tomu, aby sa dosiahli úspory energie, zlepšila udržateľnosť v odvetví energetiky a znížila jeho závislosť od medzinárodných zdrojov energie. Na zníženie dopravného preťaženia a obmedzenie emisií z cestnej dopravy sú dôležité pokračujúce investície do udržateľných multimodálnych riešení a aktívnej mobility. Stále je potrebné vyvíjať úsilie na zabezpečenie udržateľnosti v oblastiach hospodárenia s vodami a nakladania s odpadovými vodami. Na zníženie skládkovania a splnenie cieľov v oblasti recyklácie sú potrebné aj postupy obehového hospodárstva vrátane maximalizácie recyklačného potenciálu. Okrem toho je potrebné podporovať vzdelávanie dospelých s cieľom

zvýšiť úroveň zručností obyvateľstva a zmierniť nedostatok pracovnej sily. Naďalej by sa mala podporovať sociálna integrácia zraniteľných skupín a ich začlenenie do trhu práce so zameraním na štátnych príslušníkov tretích krajín a osoby so zdravotným postihnutím, ako aj na rodovú rovnosť. Malta by mohla využiť aj iniciatívu Platforma strategických technológií pre Európu s cieľom podporiť strategickú autonómiu EÚ a konkurencieschopnosť a udržateľnosť priemyslu.

(21) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktorými sa zaoberá plán obnovy a odolnosti a iné fondy EÚ, Malta čelí viacerým ďalším výzvam súvisiacim s prvkami daňového systému, ktoré uľahčujú agresívne daňové plánovanie, so vzdelávaním a zručnosťami, s energiou z obnoviteľných zdrojov a dopravou.

(22) Pre zvýšenie efektívnosti a spravodlivosti daňových systémov má naďalej kľúčový význam boj proti agresívnemu daňovému plánovaniu. Vzhľadom na účinky presahovania stratégií agresívneho daňového plánovania medzi členskými štátmi sú mimoriadne dôležité koordinované opatrenia na doplnenie právnych predpisov EÚ prostredníctvom vnútroštátnych politík všetkých členských štátov. Malta podnikla kroky na riešenie praktík agresívneho daňového plánovania tým, že zaviedla predtým dohodnuté medzinárodné a európske iniciatívy, a ďalej sa zaviazala riešiť túto otázku vo svojom pláne obnovy a odolnosti. Maltská vláda ako súčasť programu reforiem v rámci uvedeného plánu prijala nový zákon, ktorým zaviedla pravidlá týkajúce sa transferového oceňovania, ktoré sa začali uplatňovať od januára 2024. Cieľom je predchádzať príležitostiam na presun ziskov podnikov. Malta takisto zadala vypracovanie nezávislej štúdie o odchádzajúcich a prichádzajúcich platbách (t. j. medzi rezidentmi EÚ a rezidentmi tretích krajín), na ktorú nadviaže v právnych predpisoch. Kým však Malta nebude uplatňovať zrážkové dane z úrokov, dividend a licenčných poplatkov vyplácaných spoločnosťami so sídlom na Malte do jurisdikcií s nulovým a nízkym zdanením (myslí sa tým akákoľvek jurisdikcia so zákonnou sadzbou dane z príjmov právnických osôb nižšou ako 9 %, čo je najnižšia zákonná sadzba dane z príjmov právnických osôb v EÚ) alebo rovnocenné obranné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby spoločnosti nemohli presúvať svoje nezdanené zisky do krajín mimo EÚ, riziko dvojitého nezdanenia týchto ziskov zostáva vysoké. Okrem toho zaobchádzanie s rezidentnými spoločnosťami s daňovým sídlom v inej krajine naďalej predstavuje v prípade spoločností, ako aj jednotlivcov riziko dvojitého nezdanenia. Táto otázka sa bude riešiť len čiastočne dodržiavaním smernice EÚ o minimálnej dani, ktorá sa bude uplatňovať iba na veľké spoločnosti po tom, ako ju Malta zavedie.

(23) Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, ako aj nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami sú prekážkou budúceho rastu, konkurencieschopnosti a dvojakej transformácie. V prvom štvrťroku 2024 bol nedostatok pracovnej sily označený za faktor obmedzujúci výrobu na Malte, pričom v oblasti služieb a priemyslu sa tieto nedostatky vyskytovali približne dvakrát častejšie, ako je priemer EÚ. Viac ako dve tretiny spoločností uvádzajú, že voľné pracovné miesta, na ktorých sú potrebné odborné zručnosti v oblasti IKT, je ťažké obsadiť. Z najnovších výsledkov Programu OECD pre medzinárodné hodnotenie žiakov (PISA) vyplýva, že Malta má jeden z najvyšších podielov žiakov dosahujúcich slabé výsledky EÚ, čo pre neskorší rozvoj zručností predstavuje vážny problém. Približne každý tretí žiak vo veku 15 rokov v rámci všetkých sociálno-hospodárskych skupín na Malte dosahuje nedostatočné výsledky v matematike, čítaní a prírodných vedách. Nedostatok učiteľov sčasti vyriešili zastupujúci učitelia, ktorých úroveň kvalifikácie je odlišná alebo nižšia, ako sa vyžaduje v prípade plne kvalifikovaných učiteľov. Miera predčasného

ukončenia školskej dochádzky klesá, zostáva však nad priemerom EÚ, čím sa zvyšuje už aj tak veľký počet dospelých s nízkou kvalifikáciou. Aj keď účasť dospelých na vzdelávaní a odbornej príprave je celkovo (za posledných 12 mesiacov) v súlade s priemerom EÚ, účasť nízkokvalifikovaných osôb na vzdelávaní je nízka. Podobne sú značné aj rozdiely v úrovni zručností, hoci 63 % dospelých malo v roku 2023 aspoň základné digitálne zručnosti. Podiel študentov zapísaných do vyššieho sekundárneho odborného vzdelávania a prípravy (OVP) je naďalej nízky. Kľúčom k tomu, aby sa zmiernili slabé výsledky v oblasti vzdelávania a zmenšili výrazný nedostatok zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, sú zlepšenie kvality vzdelávania zameraním sa na základné zručnosti, riešenie nedostatku učiteľov a uprednostnenie profesijného rozvoja učiteľov s cieľom lepšie riešiť vzdelávacie potreby študentov a zároveň posilnenie relevantnosti maltských systémov vzdelávania a odbornej prípravy pre trh práce v úzkej spolupráci so sociálnymi partnermi.

(24) Pretrvávajúcou výzvou pre Maltu je dosiahnuť ekologický hospodársky rast a zosúladiť rozvoj s environmentálnou udržateľnosťou. Zelenú transformáciu krajiny brzdí dominantná úloha fosílnych palív v jej energetickom systéme. Podiel energie získanej z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie Malty bol v roku 2022 na úrovni 13,4 %, čo je jeden z najnižších podielov v EÚ. Je to výrazne pod orientačným cieľom Malty dosiahnuť do roku 2030 úroveň 28 % aj pod priemerom EÚ, ktorý bol v roku 2022 na úrovni 41 %. Takmer celú inštalovanú kapacitu energie z obnoviteľných zdrojov tvorí slnečná energia vyrábaná na pevnine, pričom jej podiel sa pomaly zvyšuje (o 4 % v roku 2023). Prebiehajúca reforma v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorou sa ukladá povinnosť nainštalovať na niektoré nové budovy zariadenia na výrobu slnečnej energie, ako aj skracujú časové rámce projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, by mala zvýšiť ich zavádzanie. Malta má vo svojej výhradnej hospodárskej zóne značný potenciál na výrobu slnečnej a veternej energie na mori. Tento potenciál však zostáva nevyužitý. Schopnosť Malty zavádzať obnoviteľné zdroje energie a zároveň zlepšovať bezpečnosť dodávok energie závisí aj od značného pokroku výstavby druhého elektrického prepojovacieho vedenia s Talianskom a nepretržitého posilňovania jej domácej elektrizačnej sústavy.

(25) Hlavnou prioritou pri riešení výzvy udržateľnosti je znižovanie dopravného preťaženia, ako aj vysokých emisií z cestnej dopravy. Emisie skleníkových plynov z cestnej dopravy sa v porovnaní s úrovňami z roku 2005 zvýšili o 23,3 %. Osobné vozidlá tvoria 86 % osobnej dopravy na Malte a toto číslo narastá. Dopravné preťaženie je na Malte stále hlavnou výzvou v oblasti dopravy, čo má vplyv aj na konkurencieschopnosť ostrovov, a preto je potrebné značne zintenzívniť úsilie. Malta s podporou Európskeho fondu regionálneho rozvoja zavádza sieť trajektov v rámci vnútorného prístavu modernizáciou miest pristátia pre trajekty s cieľom podporiť alternatívnu námornú hromadnú dopravu. Malta okrem toho plánuje posilniť udržateľnú multimodálnu mestskú mobilitu rozvojom 17,5 km čistej mestskej dopravnej infraštruktúry pomocou prostriedkov v rámci politiky súdržnosti vrátane peších zón a cyklistických chodníkov.

(26) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2024 odporučila členským štátom eurozóny, aby prijali opatrenia na splnenie odporúčania o hospodárskej politike eurozóny, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Malty odporúčania 1, 2, 3 a 4 napomáhajú plneniu prvého, druhého, tretieho a štvrtého odporúčania pre eurozónu.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Malta v rokoch 2024 a 2025 prijala opatrenia s cieľom:

1. včas predložiť strednodobý fiškálno-štrukturálny plán. V súlade s požiadavkami reformovaného Paktu stability a rastu obmedziť rast čistých výdavkov[22] v roku 2025 na mieru, ktorá je v súlade so znížením deficitu verejných financií smerom k referenčnej hodnote 3 % HDP stanovenej v zmluve a so zachovaním obozretnej úrovne verejného dlhu v strednodobom horizonte. Ukončiť núdzové podporné opatrenia v oblasti energetiky do zimy 2024/2025. Riešiť zostávajúce riziká agresívneho daňového plánovania, zaviesť zrážkovú daň z odchádzajúcich platieb alebo rovnocenné obranné opatrenia a zmeniť pravidlá týkajúce sa spoločností s daňovým sídlom v inej krajine;

2. naďalej rýchlo a účinne vykonávať plán obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU, čím sa zabezpečí dokončenie reforiem a investícií do augusta 2026. Zrýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti. V kontexte preskúmania v polovici trvania sa naďalej zameriavať na dohodnuté priority a zároveň zohľadňovať príležitosti, ktoré poskytuje iniciatíva Platforma strategických technológií pre Európu na zlepšenie konkurencieschopnosti;

3. zvýšiť kvalitu vzdelávania a odbornej prípravy a ich relevantnosť pre trh práce s cieľom riešiť slabé výsledky v oblasti vzdelávania, ako aj vážny nedostatok zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, a to najmä podporou základných zručností študentov a profesijného rozvoja učiteľov;

4. urýchliť zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom rozsiahlych projektov, ako aj malých investícií do priamej výroby a spotreby energie. Riešiť dopravné preťaženie zlepšením kvality a efektívnosti verejnej dopravy a zvýšením investícií do infraštruktúry bezmotorovej mobility.

V Bruseli

*Za Radu*
*predseda/predsedníčka*

[22] Podľa článku 2 bodu 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263 „čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez úrokových výdavkov, diskrečných príjmových opatrení, výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie, vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou, cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a jednorazových a iných dočasných opatrení.